

Mogelijkheden voor de toepassing van AISHE in Vlaanderen

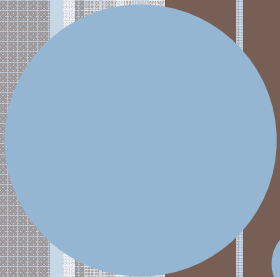
Wim Lambrechts, KHLeuven

1

Reflectiegroep AISHE, 30 januari 2009, Brussel

Overzicht presentatie

1. Inleiding
2. Opzet van AISHE
3. Verloop van de AISHE-meting
4. Pro of contra AISHE?
5. AISHE 2.0

1. Inleiding

1. Inleiding

○ Wat?

- Auditing Instrument for Sustainability in Higher Education
- Gebaseerd op EFQM en INK
- Ontwikkeld door DHO Nederland
- Gratis te downloaden op www.dho.nl/aishe

European Foundation
for Quality Management

'Excellence model'

for Quality Management
in Ind

Dutch Institute
For Quality Management

'5 stages model'

for Quality Management
in Indu

Expert Group of
Dutch Universities

'Method for HE'

for Quality Management
in Higher Education

Dutch National
Foundation for
Sustainable Higher Ed.

'AISHE'

for Sust. Development
in Higher Education

1. Inleiding

- Waarom? Redenen voor het meten van duurzame ontwikkeling in hoger onderwijs (Lambrechts et al. 2009):
  1. Beleidsmatige redenen: meten = weten
  2. Mainstreaming van DHO: top-down, bottom-up, middle management
  3. Transparantie, certificatie en benchmarking

1. Inleiding

- Hoe? Kenmerken van duurzaamheidsmeting (Shriberg 2002):
  1. Identificeren van belangrijke kwesties
  2. Meetbaarheid en vergelijkbaarheid
  3. Verder gaan dan eco-efficiëntie
  4. Meten van processen en motivaties
  5. Begrijpelijk zijn

2. Opzet van AISHE

8

2. Opzet van AISHE

- Uitgangspunt: « organisatie kan zich ten aanzien van een aantal criteria bevinden in een bepaalde ontwikkelingsfase »

2. Opzet van AISHE

○ 5 fasen:

- 1. Activiteitengeoriënteerd:
  - *Ad hoc*
  - *Individuele initiatieven*
- 2. Procesgeoriënteerd:
  - *Steun van management*
  - *Projectmatig*
- 3. Systeemgeoriënteerd:
  - *Meetbare doelen*
  - *Evaluatie en feedback*
- 4. Ketengeoriënteerd:
  - *Beroepenveld betrokken*
  - *Relatie met middelbaar onderwijs*
- 5. Maatschappijgeoriënteerd:
  - *Samenleving betrokken*
  - *Actief in samenleving*

2. Opzet van AISHE

- 20 criteria:

- 1. Visie en beleid
  - 1.1. Visie
  - 1.2. Beleid
  - 1.3. Communicatie
  - 1.4. Interne milieuzorg
- 2. Expertise
  - 2.1. Netwerk
  - 2.2. Expert-groep
  - 2.3. Ontwikkelingsplan personeel
  - 2.4. Onderzoek en externe dienstverlening

Plan

2. Opzet van AISHE

- 20 criteria (vervolg):

- 3. Onderwijsdoelen en –methoden
  - 3.1. Profiel van de afgestudeerde
  - 3.2. Onderwijsmethodiek
  - 3.3. Rol van de docent
  - 3.4. Toetsing
- 4. Onderwijsinhoud
  - 4.1. Curriculum
  - 4.2. Geïntegreerde probleemaanpak
  - 4.3. Stages, afstuderen
  - 4.4. Specialisatie

Do

2. Opzet van AISHE

- 20 criteria (vervolg):

- 5. Resultaatmeting
  - 5.1. Medewerkers
  - 5.2. Studenten
  - 5.3. Werkveld
  - 5.4. Maatschappij

Check

2. Opzet van AISHE

- Voorbeeld: criterium « profiel van de afgestudeerde »
  - Fase 1: “bevat enkele aanwijsbare aspecten van duurzame ontwikkeling”
  - Fase 2: “duurzame ontwikkeling wordt expliciet genoemd”
  - Fase 3: “duurzaamheid in brede, multidisciplinaire zin is herkenbaar terug te vinden”
  - Fase 4: “bij de vaststelling van duurzame elementen in het profiel is het werkveld actief betrokken”
  - Fase 5: “bij de vaststelling van duurzame elementen in het profiel zijn ook tal van actoren in de samenleving actief betrokken”

3. Verloop van de AISHE- meting

15

3. Verloop van de AISHE-meting

- 6 stappen:

1. Voorbereiding met interne onderzoeksleider
2. Schriftelijke informatie naar deelnemers
3. Introductie bij deelnemersgroep
  - Manager, 10 docenten, 5 studenten, ATP, Werkveld
  - Gelijkwaardige inbreng en betekenis

3. Verloop van de AISHE-meting

- 6 stappen (vervolg):
  4. Invullen van de criterialijst
    - Individueel scoren van de criteria
  5. Consensusbijeenkomst
    - Gemeenschappelijk standpunt
  6. Nabespreking met interne onderzoeksleider
    - Rapport met actiepunten
    - Visuele weergave in diagram

3. Verloop van de AISHE-meting

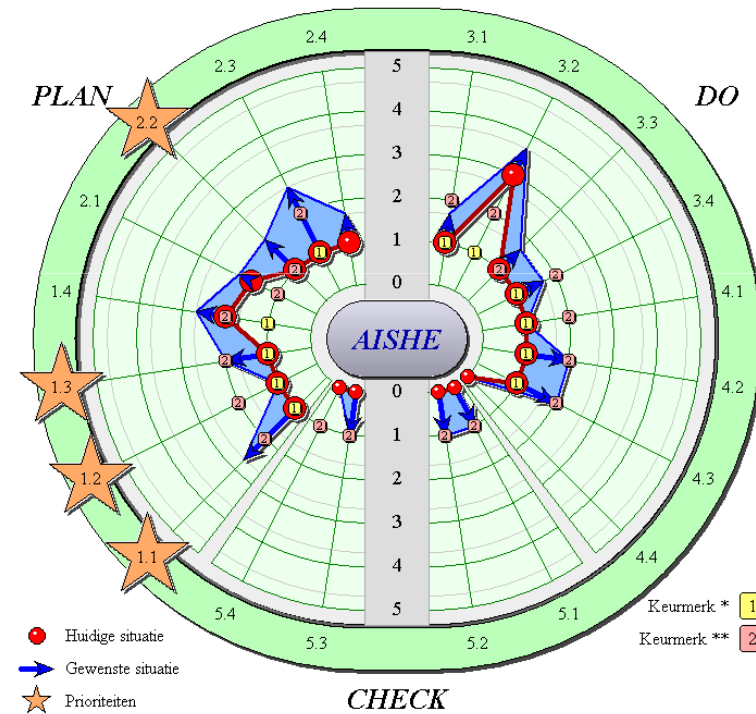
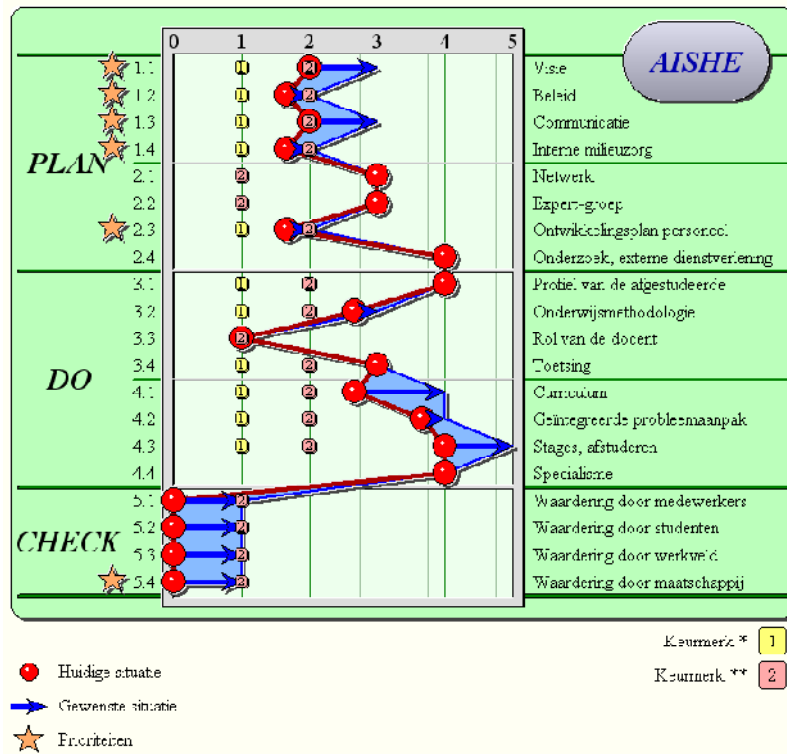
<i>Criterion 3.1:</i> Profiel van de afgestudeerde				
<i>Fase 1:</i> Activiteiten- georiënteerd	<i>Fase 2:</i> Proces- georiënteerd	<i>Fase 3:</i> Systeem- georiënteerd	<i>Fase 4:</i> Keten- georiënteerd	<i>Fase 5:</i> Maatschappij- georiënteerd
<ul style="list-style-type: none"> - Het profiel van de afgestudeerde bevat enkele aanwijsbare aspecten van duurzame ontwikkeling*. 	<ul style="list-style-type: none"> - Duurzame ontwikkeling wordt expliciet in het profiel van de afgestudeerde genoemd. - Bij de vaststelling van de duurzame elementen in het profiel is het personeel actief betrokken. - Binnen de eigen vakgebieden bevat het profiel een redelijk compleet beeld van kennis en vaardigheden m.b.t. duurzaamheid, naar het eigen oordeel van de organisatie. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bij de vaststelling van de duurzame elementen in het profiel van de afgestudeerde zijn ook studenten actief betrokken. - Duurzaamheid in brede, multidisciplinaire zin* is herkenbaar terug te vinden in het profiel. - Regelmatige evaluaties en bijstellingen van het profiel vinden plaats. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bij de vaststelling, evaluatie en verbetering van de duurzame elementen in het profiel is ook het werkveld actief betrokken. - Het profiel bevat alle of de meeste aspecten van duurzaamheid in brede, interdisciplinaire zin*, op een evenwichtige wijze. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bij de vaststelling, evaluatie en bijstelling van de duurzame elementen in het profiel zijn ook tal van actoren in de samenleving actief betrokken: een transdisciplinaire* aanpak. - In vergelijking met collega-instellingen vervult de organisatie m.b.t. profieldefiniëring een leidende rol.
Gekozen fase:				
Commentaar:				

3. Verloop van de AISHE-meting

AISHE - Score formulier <i>Auditing Instrument for Sustainability in Higher Education</i>										
Naam: <i>(mag ook anoniem)</i>					Functie: Docent / Manager / Student / Overig:					
Universiteit / Hogeschool:					Afdeling:					
Datum:					Vorige AISHE Audit: Datum:					
Gebied		Criterium			? - 0	1	2	3	4	5
P L A N	1. Visie en beleid	1.1	Visie							
		1.2	Beleid							
		1.3	Communicatie							
		1.4	Interne milieuzorg							
	2. Expertise	2.1	Netwerk							
		2.2	Expert-groep							
		2.3	Ontwikkelingsplan personeel							
		2.4	Onderzoek en externe dienstverl.							

3. Verloop van de AISHE-meting

- Resultaten: een voorbeeld

4. Pro of contra AISHE?

21

4. Pro of contra AISHE?

- Evaluatie van AISHE in de literatuur (e.g. Siemer et al. 2006, Shriberg 2004, Lambrechts et al. 2009):

- Sterktes:
  - Procesgeoriënteerd
  - Bewustwording
  - Resultaten bruikbaar voor beleid

- Zwaktes:
  - Problematische focus
  - Enkel mogelijk op opleidingsniveau
  - Resultaat afhankelijk van auditor

5. AISHE 2.0

23

5. AISHE 2.0

- Nieuwe versie van het instrument
  - Modulaire opbouw:
    - Onderwijs
    - Onderzoek
    - Maatschappelijke rol
    - Bedrijfsvoering
    - Beleid en visie
  - Kwalitatieve + kwantitatieve indicatoren
  - Europese partners
  - Verwacht 2010